

Beskatningen af arbejdsindkomst i toppen af indkomstfordelingen

Jakob Egholt Søgaard¹

¹Center for Economic Behavior and Inequality, University of Copenhagen

CENTER FOR
ECONOMIC
BEHAVIOR &
INEQUALITY

Danmarks
Grundforskningsfond
Danish National
Research Foundation

Selvfinansieringsgraden af topskatten

Selvfinansieringsgraden af en skat måler hvor stor en del af det umiddelbare provenu staten får tilbage som følge af ændret adfærd.

For eksempel:

En umiddelbar skattestigning svarende til 1 mia. kr

+ En selvfinansieringsgraden på 50%

= At staten mister 1/2 mia. kr. som følge af at folk fx arbejdere mindre.

Selvfinansieringsgraden af topskatten

Selvfinansieringsgraden af en skat måler hvor stor en del af det umiddelbare provenu staten får tilbage som følge af ændret adfærd.

For eksempel:

- En umiddelbar skattestigning svarende til 1 mia. kr
- + En selvfinansieringsgraden på 50%
- = At staten mister 1/2 mia. kr. som følge af at folk fx arbejdere mindre.

Selvfinansieringsgraden er et udtryk for de samfundsøkonomiske omkostninger ved skatten:

- Ved en selvfinansieringsgraden på 100% medfører højere skattesatser mindre provenu.

Selvfinansieringsgraden af topskatten

Matematisk er selvfinansieringsgraden (SFG) af topskatten givet ved:

$$SFG = \frac{\tau}{1 - \tau} \cdot \alpha \cdot \varepsilon,$$

hvor

- τ er marginals-katten:

Både direkte skatter på lønindkomst og indirekte skatter på forbrug

Alt inklusiv, er den højeste τ på arbejdsindkomst i Danmark $\approx 65-70\%$

Selvfinansieringsgraden af topskatten

Matematisk er selvfinansieringsgraden (*SFG*) givet ved:

$$SFG = \frac{\tau}{1 - \tau} \cdot \alpha \cdot \varepsilon,$$

hvor

- τ er marginals-katten $\approx 65-70\%$
- α er et mål for indkomstkonzentrationen i toppen af indkomstfordelingen
Et højt α indebærer at topskatteyderne er koncentreret lige over topskattegrænsen.
Ved den nuværende topskattegrænse er $\alpha \approx 3$

Selvfinansieringsgraden af topskatten

Matematisk er selvfinansieringsgraden (SFG) givet ved:

$$SFG = \frac{\tau}{1 - \tau} \cdot \alpha \cdot \varepsilon,$$

hvor

- τ er marginals-katten $\approx 65-70\%$
- α er indkomstkoncentrationen i toppen ≈ 3
- ε er arbejdsudbudselasticiteten

Måler hvor kraftigt folks arbejdsudbud reagerer på skatteændringer

Arbejdsudbudselasticiteten ε

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Det ideelle eksperiment

- Tilfældige tildeling af (marginal-) skatter til folk
- Sammenlign deres arbejdsudbud (arbejdstid, arbejdsindkomst mv.)

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

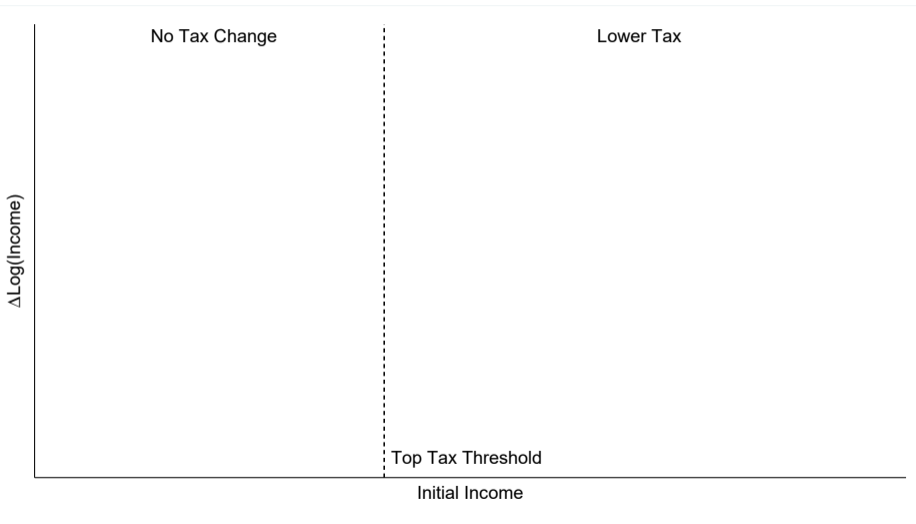
Det ideelle eksperiment

- Tilfældige tildeling af (marginal-) skatter til folk
- Sammenlign deres arbejdsudbud (arbejdstid, arbejdsindkomst mv.)

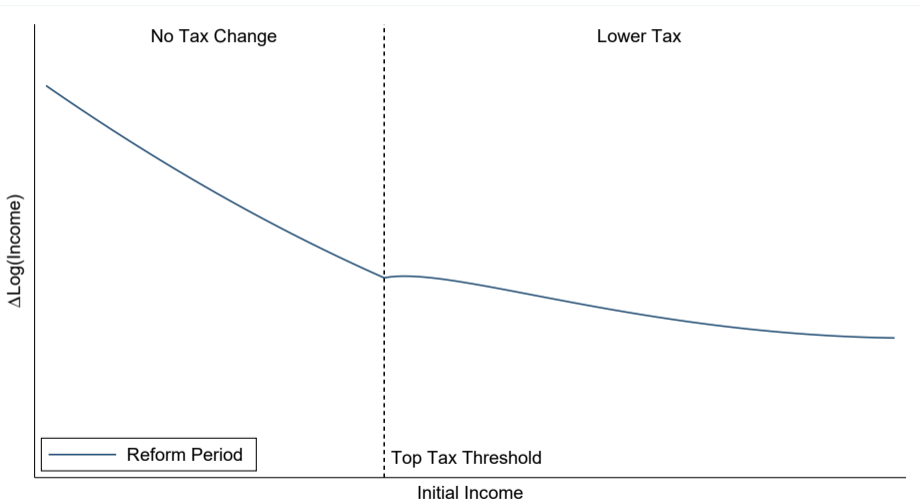
Det vi har at arbejde med:

- Naturlige eksperimenter, typisk skattereformer
- Sammenlign ændringer i arbejdsudbuddet for personer, som er påvirket forskelligt.

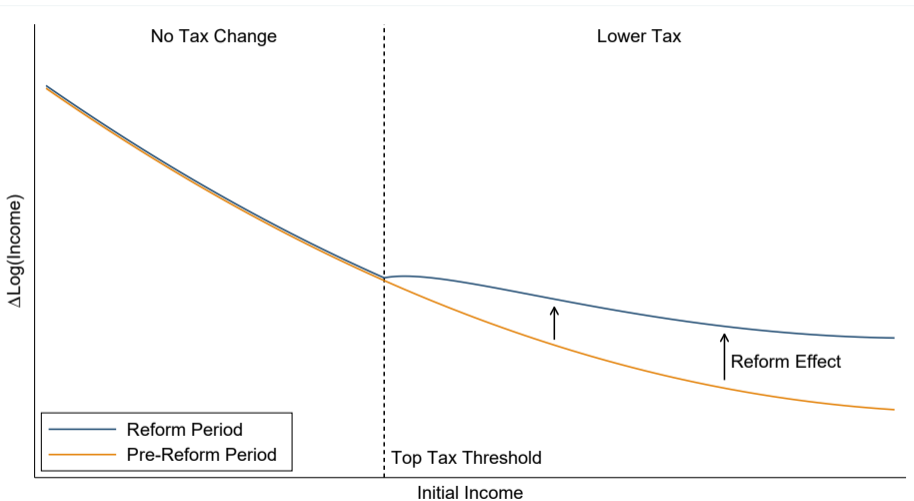
Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Udfordringer ved naturlige eksperimenter:

- Ikke tilfældigt hvem der bliver påvirket af reformerne

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Udfordringer ved naturlige eksperimenter:

- Ikke tilfældigt hvem der bliver påvirket af reformerne
- Ikke tilfældigt hvornår og hvordan reformerne bliver indført

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Udfordringer ved naturlige eksperimenter:

- Ikke tilfældigt hvem der bliver påvirket af reformerne
- Ikke tilfældigt hvornår og hvordan reformerne bliver indført
- Skattereformer ændrer typisk mange ting på én gang.

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Udfordringer ved naturlige eksperimenter:

- Ikke tilfældigt hvem der bliver påvirket af reformerne
- Ikke tilfældigt hvornår og hvordan reformerne bliver indført
- Skattereformer ændrer typisk mange ting på én gang.
- Indkomstmobilitet \Rightarrow Folk skifter treatment status over tid
 \Rightarrow Nemmere at estimere effekter på kort sigt

Hvordan estimerer vi effekten af skattereformer på arbejdsudbuddet?

Udfordringer ved naturlige eksperimenter:

- Ikke tilfældigt hvem der bliver påvirket af reformerne
- Ikke tilfældigt hvornår og hvordan reformerne bliver indført
- Skattereformer ændrer typisk mange ting på én gang.
- Indkomstmobilitet \Rightarrow Folk skifter treatment status over tid
 \Rightarrow Nemmere at estimere effekter på kort sigt
- Ændringer i arbejdsudbuddet tager tid
 \Rightarrow Effekter på langt sigt er mere relevante

I Kleven, Kreiner, Larsen, & Søgaaard (2023) adresserer vi de sidste to pointer:

Vi vil gerne:

- Komme tættere på at estimere langsigtseffekterne af skatteændringer...
- ... uden at gå på kompromis med det empiriske design

I Kleven, Kreiner, Larsen, & Søgaaard (2023) adresserer vi de sidste to pointer:

Vi vil gerne:

- Komme tættere på at estimere langsigteffekterne af skatteændringer...
- ... uden at gå på kompromis med det empiriske design

Ide:

- For højtlønnede realiseres effekten af en større indsats først ved jobskifte
- Jobskifttere: Observerede lønændringer \approx underliggende adfærdsrespons
- Ikke-jobskifttere: Observerede lønændringer \neq underliggende adfærdsrespons

⇒ Fokuser på jobskifttere

Kleven, Kreiner, Larsen, & Søgaaard (2023)

I Kleven, Kreiner, Larsen, & Søgaaard (2023) adresserer vi de sidste to pointer:

Vi vil gerne:

- Komme tættere på at estimere langsigteffekterne af skatteændringer...
- ... uden at gå på kompromis med det empiriske design

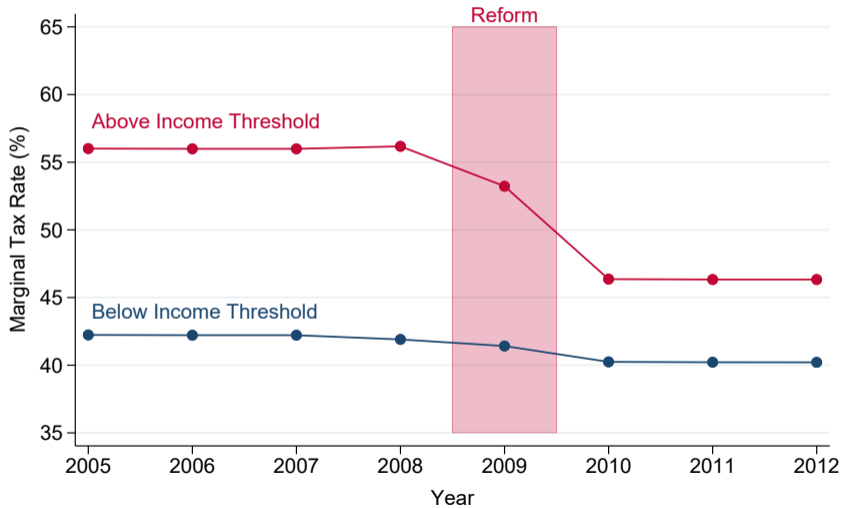
Ide:

- For højtlønnede realiseres effekten af en større indsats først ved jobskifte
- Jobskifttere: Observerede lønændringer \approx underliggende adfærdsrespons
- Ikke-jobskifttere: Observerede lønændringer \neq underliggende adfærdsrespons

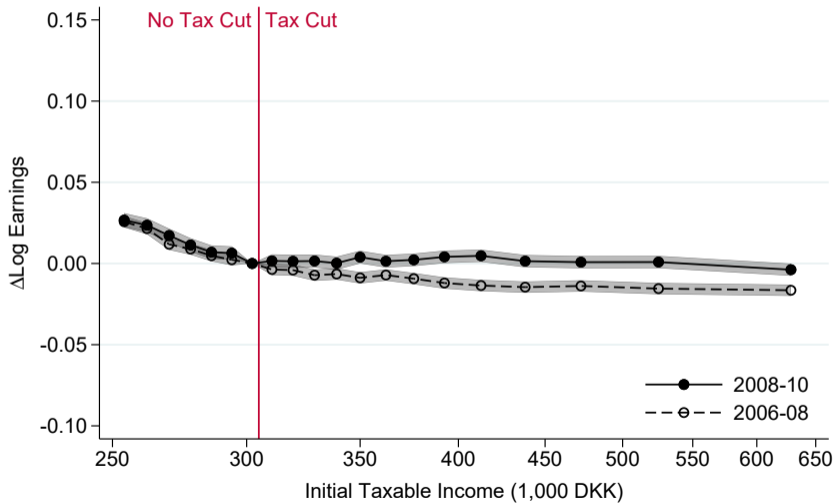
⇒ Fokuser på jobskifttere

OBS Stadig work-in-progress

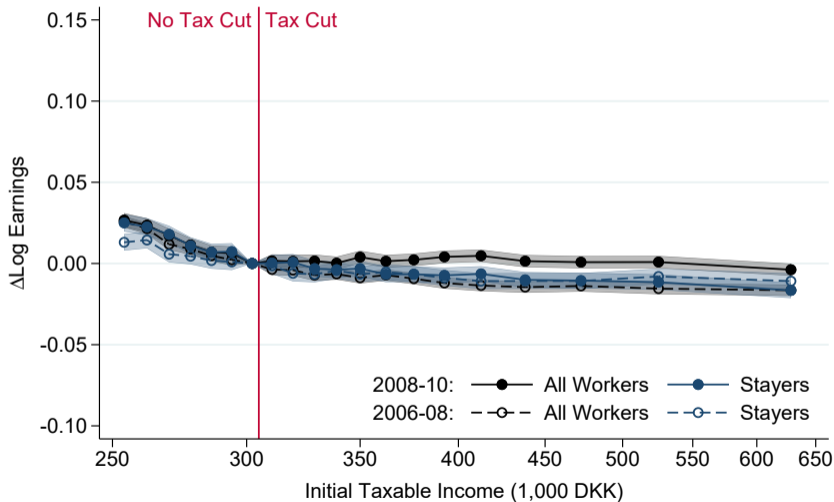
2009-10 Skatterreformen

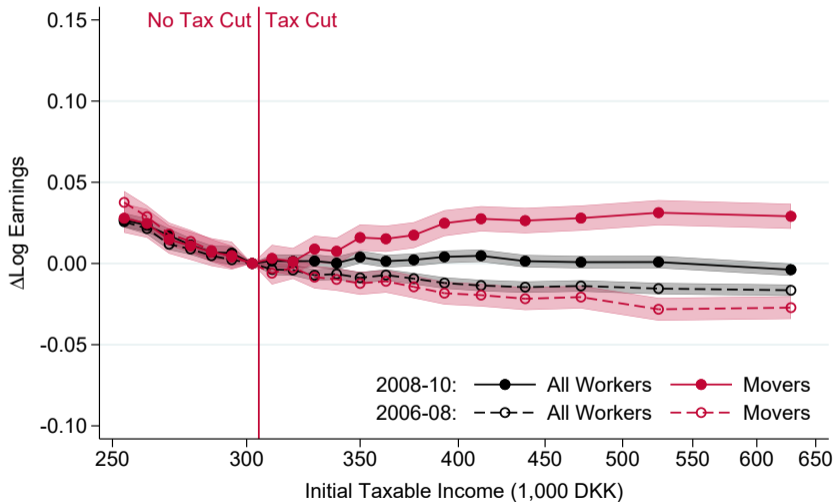
2009-10 Skattereformen: Alle beskæftigede

2009-10 Skattereformen: Ikke-jobskifttere

2009-10 Skatterereformen: Jobskifttere

2009-10 Skattereformen: Implicitte arbejdsudbudselasticiteter

	ITT Elasticity	TOT Elasticity
<i>Time Period:</i>		
2008-10	0.33 (0.015)	0.49 (0.022)
2008-11	0.31 (0.015)	0.48 (0.023)
2008-12	0.30 (0.016)	0.49 (0.025)
2008-13	0.27 (0.016)	0.47 (0.028)
2008-14	0.26 (0.017)	0.44 (0.030)

OBS Tallene er foreløbige.

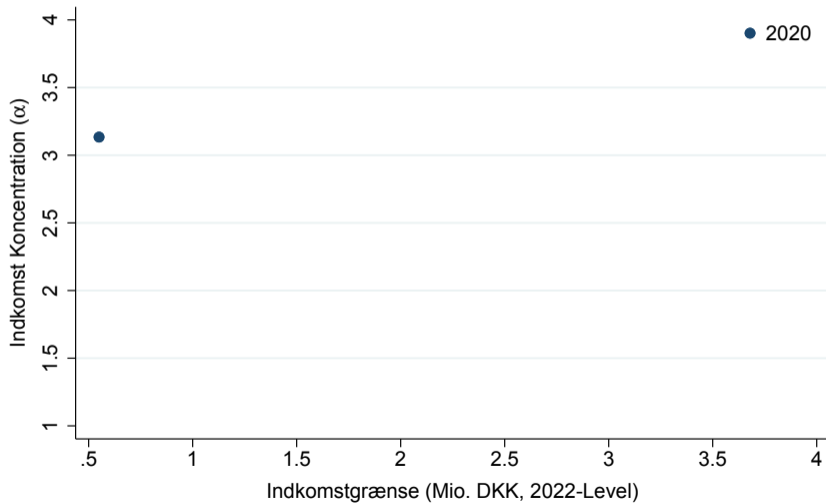
Selvfinansieringsgraden ved topskatten i dag

$$SFG = \frac{0.68}{1 - 0.68} \cdot 3 \cdot \varepsilon$$

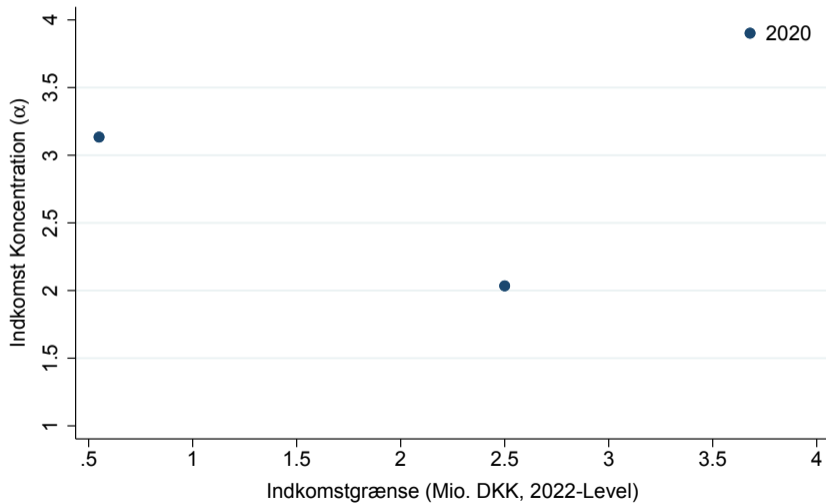
ε	Selvfinansieringsgrad
0,05	32%
0,10	64%
0,20	>100%
0,30	>100%

Toptopskatten

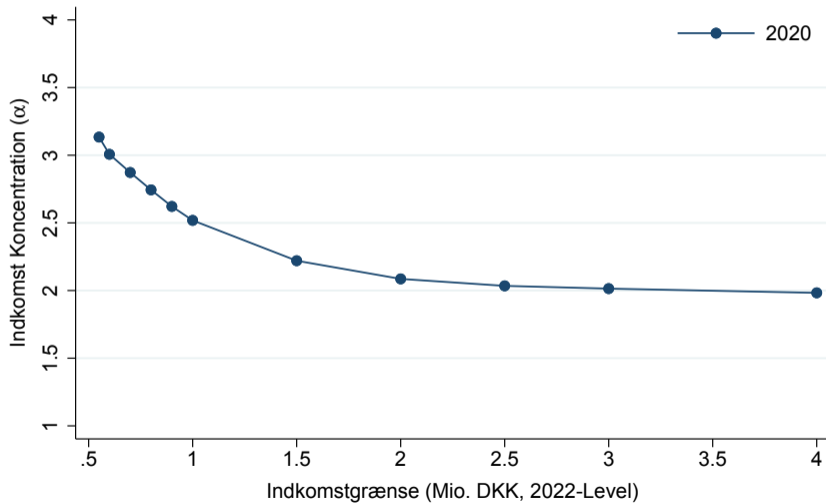
Indkomstkonzentrationen i toppen

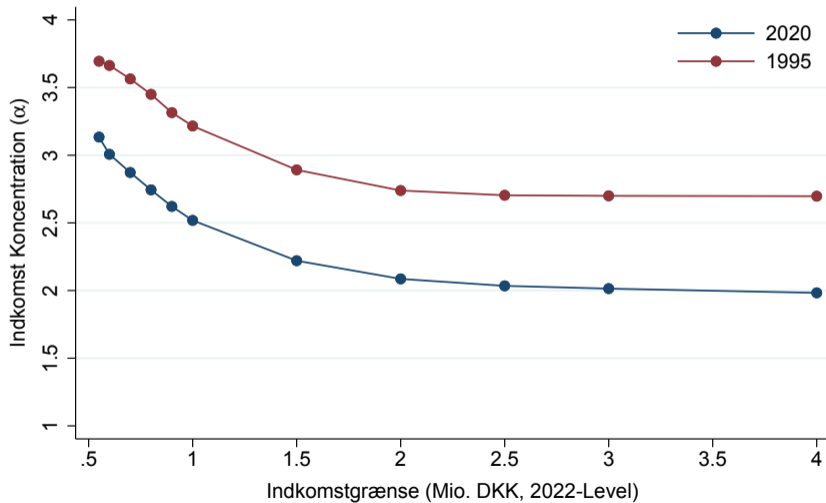
Indkomstkoncentrationen i toppen

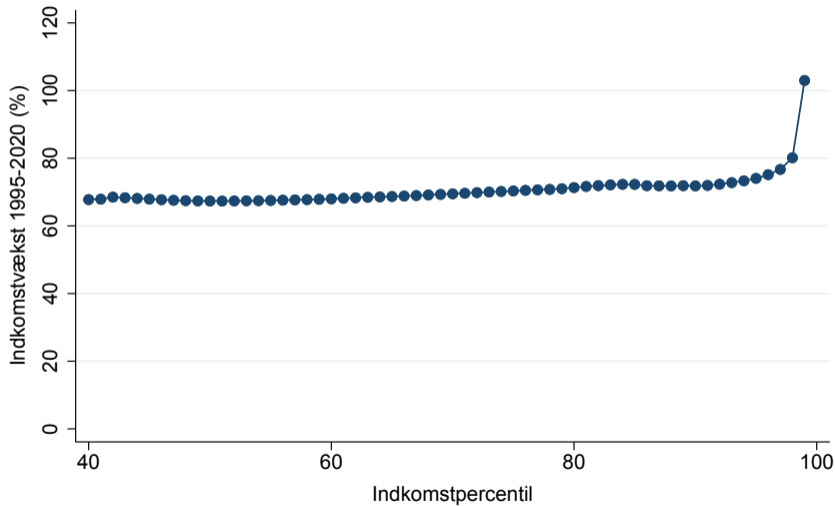
Indkomstkonzentrationen i toppen

Indkomstkonzentrationen i toppen

Indkomstkonzentrationen i toppen

Selvfinansieringsgraden ved (top)topskatgrænsen i dag

$$SFG = \frac{0.68}{1 - 0.68} \cdot \alpha \cdot \varepsilon$$

ε	Selvfinansieringsgrad	
	Topskat ($\alpha = 3$)	Toptopskattegrænsen ($\alpha = 2$)
0,05	32%	21%
0,10	64%	43%
0,20	>100%	85%
0,30	>100%	>100%

Opsamling

Der er foretaget af hav studier af arbejdsudbudselasticiten over de sidste 30 år.

- De fleste studier peger på en positiv effekt
- Men kravene til forskningsdesign (identifikation) er også steget over tid
- Der er nok et interval af realistiske elasticiteter

Der er foretaget af hav studier af arbejdsudbudselasticiten over de sidste 30 år.

- De fleste studier peger på en positiv effekt
- Men kravene til forskningsdesign (identifikation) er også steget over tid
- Der er nok et interval af realistiske elasticiteter

Dertil kommer en række "jokere", fx:

- Indkomsteffekter
- Migrationsrespons, særligt i toppen
- Rent-seeking / eksternaliteter

Regneprincipper bør baseres på summen af eksisterende forskning.

Tak for ordet
